

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

Улаанбаатар хот

2000 оны нэгдүгээр сарын 29

№4 (141)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

27. Тагнуулын байгууллагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай (2000-1-20-ны хууль)	62
28. Гэрээ соёрхон батлах тухай (2000-1-20-ны хууль)	62
29. Гэрээ соёрхон батлах тухай (2000-1-20-ны хууль)	62
30. Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай (2000-1-20-ны хууль)	62
31. Гэрээт харуул хамгаалалтын тухай (2000-1-20-ны хууль)	63

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

32. Ерөнхийлөгчийн хоригийн тухай	Дугаар 06	66
33. Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай	Дугаар 07	67
34. Монгол Улсын Ерөнхий сайдын алба хашиж байсан Ж. Наранцараптын хамгаалалт, хангамжийн тухай	Дугаар 08	67
35. Засгийн газрын гишүүн байсан зарим хүмүүсийн тэтгэмжийн тухай	Дугаар 09	67
36. Териийн өндер албан тушаалтын цалингийн хэмжээг нэмэгдүүлэн тогтоох тухай	Дугаар 10	67
37. Прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай	Дугаар 11	68
38. Шүүгчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай	Дугаар 12	68

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

39. Роберт Скалапиног "Найрамдал" медалиар шагнах тухай	Дугаар 07	69
40. Дүрэм батлах тухай	Дугаар 08	69

Дөрөв. ЯАМ, АГЕНТЛАГИЙН АКТ

41. Журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай (Хууль зүйн сайд, сангийн сайдын хамтарсан тушаал. 1999-12-14 Дугаар 264/203)	71
---	----

Үншигчдүүн анхааралд

"Тагнуулын байгууллагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" хуулийн 2 дугаар зүйлд Монгол Улсын Ерөнхийлөг 2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр хориг тавьсан тул хуулийн энэ зүйлийг уг хоригийг Улсын Их Хурлаар хэлэлцэж шийдвэрлэлэл хүчин төгөлдөр дагаж мөрдөхгүй болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ТАГНУУЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийн 15.2-т "Тагнуулын еренхий газрын дэд даргыг Засгийн газар томилж, чөлөөлнө." гэсэн 2 дахь өгүүлбэр нэмсүгэй.

2 дугаар зүйл. Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийн 14.1-ийг "14.1. Тагнуулын еренхий газрын даргыг Засгийн газар Улсын Их Хурлын зохих Байнгын хороотой зөвшүүлж томилж, чөлөөлнө." гэж өөрчлөн найруулсугай.

(Эз зүйл Монгол Улсын Ерөнхийлгэч 2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр хоfig тавьсан тул уе

хоfigийг Улсын Их Хурлаар хэлэлцэж шийдвэрлээгээ хүчин тогвадэр дагаж лөрдөхгүй болно.)

3 дугаар зүйл. Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийн 12.1.12 дахь заалтаас "захиалгаар" гэснийг хассугай.

4 дүгээр зүйл. Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийн 17.2-ыг хүчингүй болсонд тооцусгай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГЭРЭЭ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Засгийн газар, ХБНГУ-ын Засгийн газрын хооронд 1999 оны 9 дүгээр сарын 17-ны өдөр байгуулсан Германы Хөгжлийн албаны мэргжилтнүүдийг ажиллуулах тухай еренхий

хэлэлцээрийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГЭРЭЭ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Засгийн газар, Япон Улсын Засгийн газрын хооронд Японы ахмад сайн дурынхны хөтөлбөрийн талаар хийсэн хэлэлцээний дүнгийн тухай солилцох захидаараа тохирсон гэрээ, түүний

хавсралтыг Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Засгийн газар, Арабын эдийн засгийн хөгжлийн Кувейтийн сангийн хооронд 1999 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр байгуулсан Тайширийн усан цахилгаан станцын төслийн

тухай зээлийн хэлэлцээрийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГЭРЭЭТ ХАРУУЛ ХАМГААЛАЛТЫН ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

Нийтлэг үндэслэл

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь гэрээт хариул хамгаалалт /цаашид "харуул хамгаалалт" гэх-/ын үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалтын тухай хууль тогтоомж

2.1. Харуул хамгаалалтын тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль¹, Иргэний хууль², энэ хууль болон тэдээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёо

3.1. Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1. "харуул хамгаалалт" гэж харуул хамгаалалтын үйл ажиллагаа эрхэлдэг байгууллага гэрээний үндсэн дээр үйлчлүүлэгчийн эд хөрөнгө, объектыг хамгаалах үйл ажиллагааг;

3.1.2. "объект" гэж харуул хамгаалалтад авсан барилга байгууламж, бусад зүйлд хамаарах тодорхой орчин, газар нутгийг;

3.1.3. "үйлчлүүлэгч" гэж гэрээний үндсэн дээр харуул хамгаалалт хийлгэж байгаа хуулийн этгээд, хувь хүнийг;

3.1.4. "харуул хамгаалалтын алба хаагч" гэж харуул хамгаалалтын байгууллагад харуул хамгаалалттай холбоотой тодорхой үүрэг гүйцэтгэж буй этгээдийг;

3.1.5. "харуул хамгаалалтын байгууллага" гэж энэ хуульд заасан журмын дагуу эрх бүхий байгууллагаас харуул хамгаалалт эрхлэх зөвшөөрөл авч, улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн хуулийн этгээдийг.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

4.1. Төрийн тусгай хамгаалалт, зэвсэгт хүчин, бусад цэрэг, тагнуул, цагдаагийн харуул хамгаалалт болон хөдөлмөрийн гэрээний үндсэн дээр энгийн жижүүр, манаачийн үүрэг гүйцэтгэхтэй холбогдсон харилцанаас бусад харуул хамгаалалттай холбогдсон харилцааг энэ хуулиар зохицуулна.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

Харуул хамгаалалтын үйл ажиллагаа

5 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалт эрхлэх

5.1. Харуул хамгаалалтын үйл ажиллагааг тусгайлан эрх авсан хуулийн этгээд эрхэлнэ.

5.2. Харуул хамгаалалт эрхлэх зөвшөөрлийг аймаг, нийслэлийн цагдаагийн газар /хэлтэс/ олгоно.

5.3. Харуул хамгаалалт эрхлэх хуулийн этгээд иргэдийн амь нас, зруул мэнд, хүрээлэн буй орчинд гэм хор учруулахааргүй техник хэрэгсэл ашиглаж болно.

5.4. Харуул хамгаалалт эрхлэх хуулийн этгээд нь хууль тогтоомжид заасан галт зэвсэг болон тусгай хэрэгсэл олж авах, бүртгүүлэх, хэрэглэх, хадгалах, биедээ авч явах, гол түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, дохиоллын хэрэгсэл ашиглах жуурмыг чанд баримтална.

6 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалт эрхлэх хуулийн этгээдэд тавих шаардлага

6.1. Харуул хамгаалалт эрхлэх хуулийн этгээд нь эрх, үүргээ хэрэгжүүлэх бүтэц, зохион байгуулалт, боловсон хүчин, зэвсэг техник, тусгай хэрэгсэл, хууль тогтоомжийн лавлаганаатай байхаас гадна өөрийгөө санхүүжүүлэх чадвартай байна.

7 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалт эрхлэх зөвшөөрөл олгох

¹ Монгол Улсын Үндсэн хууль – "Төрийн мэдээлэл" сэргүүлийн 1992 оны I дүгээрт нийтлэгдсэн

² Иргэний хууль – "Ардын эрх" сонини 1994 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 258; 1995 оны I дүгээр сарын 3-ны өдрийн 1; 1995 оны 1 дүгээр сарын 4-ний өдрийн 2 "Төрийн мэдээлэл" сэргүүлийн 1995 оны I дүгээрт тус тус нийтлэгдсэн.

7.1.Харуул хамгаалалт эрхлэх байгууллага нь уг үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл, холбогдох материал, алба хаагч тус бүрийн тодорхойлолт, зруул мэндийн магадлаагааг аймаг, нийслэлийн цагдаагийн газар /хэлтэс/-т ирүүлнэ.

7.2.Аймаг, нийслэлийн цагдаагийн газар /хэлтэс/ өргөдөл, холбогдох материалыг хүлээн авч харуул хамгаалалт эрхлэх хүсэлт гаргасан байгууллага энэ хуулийн б дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг хянан, 30 хоногийн дотор зөвшөөрөл олгох асуудлыг шийдвэрлэж, энэ тухай хариут бичгээр мэдэгдэнэ.

8 дугаар зүйл. Харуул хамгаалалтын тухай гэрээ

8.1.Харуул хамгаалалт эрхлэх талаар үйлчлүүлэгч болон харуул хамгаалалтын байгууллага гарээ байгуулна.

8.2.Харуул хамгаалалтын тухай гэрээ байгуулахдаа Иргэний хуульд заасан нийтлэг журмыг баримтлаахаас гадна гэрзэнд дор дурдсан зүйлийг тусгана:

8.2.1.цагдаагийн байгууллагын зөвшөөрлийн болон татварын байгууллагаас олгосон гэрчилгээний дугаар, он, сар, өдөр;

8.2.2.харуул хамгаалалтын үйл ажиллаганы төрөл, ашиглах техник, тусгай хэрэгсэл;

8.2.3.харуул хамгаалалтын алба хаагчийн тоо, тэдгээрийн ажиллах нехцел, хөдөлмөр хамгаалал;

8.2.4.хамгаалалтад авсан объектод нэвтрэн орох, гарах журам;

8.2.5.гэрзэний хугацаа;

8.2.6.гүйцэтгэсэн ажлын хөлсний хэмжээ, төлөх журам;

8.2.7.энэ хуулийн 12-17 дугаар зүйлд заасан талуудын эрх, үүрэг;

8.2.8. талуудын хүлээх хариуцлага;

8.2.9.гэрзэг цуцлах нехцел, түүнээс үүсэх хариуцлага;

8.2.10.гэрзэг байгуулсан он, сар, өдөр.

8.3.Энэ хуулийн 8.1, 8.2-т заасан нехцелийг хангагүй гэрзэг хүчин төгөлдөр бус гэж тооцно.

8.4.Талуудын хооронд гарсан маргааныг шүүх хянан шийдвэрлэнэ.

9 дүгээр зүйл. Харуул хамгаалалтын үйл ажиллагааны хязгаарлалт

9.1.Харуул хамгаалалтын байгууллага болон түүний алба хаагч дор дурдсан үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

9.1.1.тодорхой хүний хувийн амьдрал, улс төр, шашин шүтлэг, итгэл үнэмшилтийн холбоотой баримт мэдээ цүглуулах, хэвлэн нийтлэх;

9.1.2. харуул хамгаалалт эрхлэх зөвшөөрлийг бусад шилжүүлэх;

9.1.3.үйлчлүүлэгчийн зөвшөөрөлгүйээр тэдгээрийн тухай аливаа мэдээллийг иргэн, хуулийн этгээд, хэвлэл, мэдээллийн байгууллагад өгөх;

9.1.4.энэ хуулийн 18 дугаар зүйлд заасан зэвсэг, тусгай хэрэгслийг албан үүрэг гүйцэтгэхээс бусад үед биедээ авч явах, хэрэглэх, албан үүрэг гүйцэтгэж байхдаа унтах, байр объектоо орхих, согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэх, зэвсэг, хэрэгслийг бусад шилжүүлэх.

10 дугаар зүйл. Харуул хамгаалалтын алба хаагчийн сургалтын агуулга, төлөвлөгөө

10.1.Харуул хамгаалалтын үйл ажиллагааг биечлэн гүйцэтгэх боловсон хүчиний бэлтгэх, давтан сургах, мэргэжлийг нь дээшлүүлэх асуудлыг цагдаагийн төв байгууллага хариуцна.

10.2.Энэ хуулийн 10.1-д заасан сургалтын агуулга, төлөвлөгөө болсон сургалтын үйл ажиллагаанд хяналт тавих журмыг хууль зүйн болон гэгээрлийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

10.3.Хуулийн этгээд өөрийн зардлаар энэ хуулийн 10.1-д заасан сургалтад сонирхогч хүнээс суралцуулж болно.

11 дүгээр зүйл.Харуул хамгаалалтын алба хаагчийн дүрэмт хувцас, ялгах тэмдэг

11.1.Харуул хамгаалалтын алба хаагч ижил загварын дүрэмт хувцас, тухайн байгууллагын онцлогийг тусгасан ялгах тэмдэг хэрэглэх ба тэдгээрийн зардлыг харуул хамгаалалтын байгууллага хариуцна.

11.2.Дүрэмт хувцасны загвар болон ялгах тэмдэг, дүрэмт хувцас хэрэглэх журмыг цагдаагийн төв байгууллага тогтооно.

11.3.Харуул хамгаалалтын алба хаагч

дүрэмт хувцсыг зөвхөн албан уүрэг гүйцэтгэх уед омсноно.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

Харуул хамгаалалтын байгууллага, алба хаагч болон үйлчлүүлэгчийн эрх, үүрэг

12 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалтын байгууллагын эрх

12.1.Харуул хамгаалалтын байгууллага дараах эрхтэй:

12.1.1.хамгаалж байгаа эд хөрөнгө, объектын талаар шаардлагатай мэдээлэл авах;

12.1.2.хамгаалж байгаа эд хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулахтай холбогдсон санал үйлчлүүлэгчид тавих;

12.1.3.хамгаалах эд хөрөнгө, объект нь гэрэнд заасан нөхцөл шаардлагыг хангваагүй бол хүлээн авхаасан татгалзах;

12.1.4.гадаад орны болон өөрийн орны ижил төрлийн байгууллагатай хамтран ажиллах, мэдээлэл солилцох;

12.1.5.хууль тогтоомж, гэрэнд заасан бусад эрх.

13 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалтын байгууллагын үүрэг

13.1.Харуул хамгаалалтын байгууллага дараах үүрэгтэй:

13.1.1.харуул хамгаалалтын алба хаагчийг дүрэмт хувцас, ялгах тэмдэг, бусад хэрэгслийр хангах, хууль зүйн болон холбогдох сургалтад хамуулах;

13.1.2.тусгай хэрэгсэл хэрэглэх зааврыг байгууллынхаяа хэмжээнд дагаж мөрдүүлэх;

13.1.3.харуул хамгаалалтын алба хаагчaaар 20 нас хүрсэн, эрүүл мэнд, бие бялдар, ёс зүйн шаардлага хангасан, зохих боловсрол, ажлын туршлагатай, холбогдох сургалтад хамрагдсан, ял шийтгэлгүй хүнийг ажиллуулах;

13.1.4.үйл ажиллагаатай нь холбогдуулан цагдаагийн байгууллагаас тавьсан шаардлагыг биелүүлэх;

13.1.5.хууль тогтоомж, гэрэнд заасан бусад үүрэг.

14 дүгээр зүйл.Харуул хамгаалалтын алба хаагчийн эрх

14.1.Харуул хамгаалалтын алба хаагч дараах эрх эдэлнэ

14.1.1.хамгаалж байгаа объектод нэвтрэх хүмүүсийн биеийн байцаалтыг шалгах, зөрчил илэрсэн тохиолдолд үйлчлүүлэгч болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд мэдэгдэх;

14.1.2. энэ хуулийн 12.1.2, 12.1.3-т заасан эрх;

14.1.3.энэ хуулийн 19.1, 20.1-д

заасан тохиолдолд галт зэвсэг, тусгай хэрэгсэл хэрэглэх.

15 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалтын алба хаагчийн үүрэг

15.1.Харуул хамгаалалтын алба хаагч дараах үүрэг хүлээнэ:

15.1.1.хамгаалах эд хөрөнгө, объектын бурэн бүтэн байдал, пац ломбыг шалгаж хүлээн авах, хүлээлгэж егөх, хэрэв эд хөрөнгө, объектын бурэн бүтэн байдал алдагдсан, пац ломбо хеделсен байвал энэ тухай үйлчлүүлэгчид нэн даруй мэдэгдэх;

15.1.2.хамгаалж байгаа эд хөрөнгө, объектыг байнга шалгаж, хяналт тавьж ажиллах;

15.1.3.хамгаалж байгаа объектод эд хөрөнгө болон бусад зүйлийг оруулж гаргахыг үйлчлүүлэгчийн зөвшөөрлөөр гүйцэтгүүлж энэ тухай тэмдэглэл хөтөлнө тухайн хүнээр гарын усг зуруулж баталгаажуулах;

15.1.4.албан үргээ гүйцэтгэхийн эмне болон гүйцэтгэсний дараа галт зэвсэг, тусгай хэрэгслийг тусгайлсан заасан байранд шалгаж хүлээн авах, хүлээлгэн егөх;

15.1.5.хууль тогтоомж, гэрэнд заасан бусад үүрэг.

16 дугаар зүйл.Үйлчлүүлэгчийн эрх

16.1.Үйлчлүүлэгч дараах эрх эдэлнэ:

16.1.1.харуул хамгаалалттай холбогдсон асуудлаар өөрийн ажилтан болон харуул хамгаалалтын алба хаагчид хууль ёсны шаардлага тавих;

16.1.2.харуул хамгаалалтын үйл ажиллагааг хангалигийн хэрэгжүүлсэн тохиолдолд эзрэг цүцлэх талаар санал гаргах;

16.1.3.харуул хамгаалалтын байдал, гэрээгээр хүлээсэн үүргийн хэрэгжилтэд хяналт тавих;

16.1.4.хууль тогтоомж, гэрэнд заасан бусад эрх.

17 дугаар зүйл.Үйлчлүүлэгчийн үүрэг

17.1.Үйлчлүүлэгч дараах үүрэг хүлээнэ:

17.1.1.харуул хамгаалалтын алба хаагчийн гүйцэтгэх үүргийг танилцуулж, заавар, зөвлөмжөөр хангах, шаардлагатай бол зохих баталгаа гаргуулах;

17.1.2.харуул хамгаалалтын алба хаагчид өөрийн байгууллагад гарсан верчлэлт, хөдөлгөөнийг цаг тухайд нь мэдэгдэж байх;

17.1.3.харуул хамгаалалтын алба хаагчийг гэрэнд заасан ажиллах нөхцөлөөр хангах;

17.1.4. байгууллагынхаа холбогдох ажилтнуудын хаягийн бүртгэл, хамгаалалтад байгаа объектод байнга нэвтрэх эрх бүхий хумуусийн болон эд хөрөнгөтэй харьцах, тэдгээрийг захиран зарцуулах эрх бүхий хумуусийн нэрсийг егех;

17.1.5.хамгаалалтад авагдсан байр, орөө, тасалгааг цоожтой байлгаж, ажлын бус цагаар цоожлон лацдах, тулхуургийг харуул хамгаалалтын алба хаагчид хүлээнгэн егех;

17.1.6.мөнгөн тэмдэгт, үнэт зүйлсийг зориулалтын авдар, хайрцагт хадгалах;

17.1.7.хамгаалж байгаа эд хөрөнгө, объектын хамгаалалтад шаардлагдах гол унтраах болон бусад тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, гэрэлтүүлэгчээр хангах;

17.1.8.эд хөрөнгө, объектын хамгаалалтын талвар цагдаагийн байгууллагаас тавьсан шаардлагыг биелүүлэх;

17.1.9.хууль тогтоомж, гэрээнд заасан бусад үүрэг.

18 дугаар зүйл.Галт зэвсэг, тусгай хэрэгсэл

18.1.Харуул хамгаалалтын алба хаагч албан ўүргээ гүйцэтгэхдээ албаны нохой болон галт зэвсэг, нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл, хамгаалах тусгай хэрэгсэл, зэвсэггүй тулалдах мэх хэрэглэж болно.

19 дүгээр зүйл.Галт зэвсэг хэрэглэх

19.1.Хамгаалж байгаа эд хөрөнгө, объект болон өөрт нь шүүд заналхийлж зэвсэг хэрэглэсэн, эсхүл бүлэглэн халдсан тохиолдолд харуул хамгаалалтын алба хаагч аргагүй хамгаалалтын хүрээнд галт зэвсэг хэрэглэж болно.

19.2.Хүүхэд болон жирэмсэн болох нь илэрхийл мэдэгдэж байгаа хүмүүст энэ хуулийн 19.1-д зааснаас бусад тохиолдолд галт зэвсэг хэрэглэхийг хориглоно.

19.3.Харуул хамгаалалтын алба хаагч болоцоотой бүх тохиолдолд галт зэвсэг хэрэглэхийн өмнө урьдчилан сануулна.

19.4.Галт зэвсэг хэрэглэснээс хүний зруул мэндэд хохирол учирсан бол харуул хамгаалалтын алба хаагч эмнэлгийн яаралтай тусламж үзүүлэх арга хэмжээ авч, холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд нэн даруй мэдэгдэнэ.

19.5.Харуул хамгаалалтын алба хаагч галт зэвсэг, нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл, зэвсэггүйгээр тулалдах мэх хэрэглэх, албаны нохой ашиглах зааврыг Улсын ерөнхий прокурор, хууль зүйн асуудал эрхлэсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

20 дугаар зүйл. Нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл, мэх хэрэглэх

20.1.Харуул хамгаалалтын алба хаагчийн тавьсан хууль ёсны шаардлагыг эсэргүүцснэйг хүч хэрэглэхгүйзэр таслан зогсох боломжгүй бол харуул хамгаалалтын алба хаагч мэх, дараах нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл хэрэглэж болно:

20.1.1.rab;
20.1.2.xulэг;
20.1.3.резинэн ба цахилгаан

бороохой;
20.1.4.нулимс асгаруулагч, амьсгал боогдуулагчаар цэнэглэсэн буу, шүршүүр;

20.1.5.резинэн ба хуванцар сумтай буу.
ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

Бусад зүйл

21 дүгээр зүйл.Харуул хамгаалалтын үйл ажиллагаанд тавих хяналт

21.1.Харуул хамгаалалтын үйл ажиллагаа хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэхэд цагдаагийн байгууллага хяналт тавина.

21.2.Цагдаагийн байгууллага энэ хуулийн 21.1-д заасан эрхээ хэрэгжүүлэхдээ зохих баримт бичиг шардан гаргуулах, тодорхойлолт авах эрхтэй.

22 дугаар зүйл. Харуул хамгаалалтын тухай хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээнгэх хариуцлага

22.1.Харуул хамгаалалтын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээнгэхээргүй бол шуух түүнд дараах шийтгээ ногдуулна:

22.1.1.зөвшөөрөлгүйгээр харуул хамгаалалтын үйл ажиллагаа эрхэлсэн хуулийн этгээдийн 200000-250000 хүртэл төгрөгөөр торгох, хууль бусаар олсон орлогго, техникин хэрэгслийг хураах;

22.1.2.энэ хуулийн 5.4, 9.1.1, 9.1.2, 9.1.3-ыг зөрчсөн гэм буруутай харуул хамгаалалтын алба хаагчийг 10000-50000, албан тушаалтын 35000-60000 хүртэл төгрөгөөр торгох.

23 дугаар зүйл.Харуул хамгаалалт эрхлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгох

23.1.Харуул хамгаалалтын байгууллага энэ хуулийн 9.1.2-ыг зөрчсөн болон цаашид үйл ажиллагаа явуулах боломжгүй болсон нь тогтоогдсон аймаг, нийслэлийн цагдаагийн газар /хэлтэс/ харуул хамгаалалт эрхлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгох, энэ тухай холбогдох байгууллагад бичгээр мэдэгдэнэ.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА** Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 1 дүгээр сарын 20-ны өдөр

Дугаар 06

Улаанбаатар хот

Ерөнхийлгэчийн хоригийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын хурапдааны дэгийн хуулийн 26 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 07

Р.ГОНЧИГДОРЖ

Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Аюулгүй байдлыг хангах газрын нэрийг Монгол Улсын Тагнуулын ерөнхий газар болгон өөрчилсүгэй.

2. Тагнуулын байгууллагын тухай хуульд Засгийн газрын шийдвэрүүдийг нийцүүлэх, мөн

Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийн 12.1.12 дахь заалт; 14.1; 15.2; 17.2 дахь хэсэгт тавьсан хоригийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

Улаанбаатар
хот

Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай

Хуульд заасан дүрэм, журмыг батлан мөрдүүлэх арга хэмжээг 2000 оны I улиралд багтаан хэрэгжүүлэхийг Засгийн газар /Р.Амаржаргал/-т даалгасугай.

3. Энэ тогтооолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Аюулгүй байдал, гадаад болдогын байнжнын хороо /Н.Алтанхуяг/-нд даалгасугай.

ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 08

Улаанбаатар
хот

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 9 дэх үзүүлэлт, Төрийн тусгай хамгаалалтын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 1 дахь хэсгийн 3 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Ерөнхий сайдын алба хашибийк байсан Жанлавын Наранцааралтыг нэгэн

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 09

Улаанбаатар
хот

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Ерөнхий сайдараар ажиллаж байсан Ж.Наранцааралт, Засгийн газрын гишүүнээр ажиллаж байсан Л.Цог нарт тодорхой ажил, албан тушаал эрхлээгүй нөхцөлд Улсын Их Хурлын 1999 оны 66 дугаар тогтооопор тогтоосон цалин, бусад нэмэгдэлтэй тэнцэх хэмжээний тэтгэмжийг баруун хугацаагаар олгохоор тогтоосугай.

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 10

Улаанбаатар
хот

Төрийн албаны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

Төрийн албан тушаалтны албан

Төрийн өндөр албан тушаалтны цалингийн хэмжээг нэмэгдүүлэн тогтоо тухай тушаалтны цалингийн хэмжээг 2000 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн 25 хувиар нэмэгдүүлэн тогтоосугай.

ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

2000 он №4 (141)

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 11

Улаанбаатар
хот

Прокурорын албан тушаалын цалингийн
хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын прокурорын байгууллын прокурорын албан тушаалын сарын цалингийн хэмжээг 2000 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн хавсралт ёсоор шинэчлэн тогтоосугай.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай Монгол Улсын Их Хурлын 1999 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн 68 дугаар тогтоопын 1 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцусгай.

ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

Монгол Улсын Их Хурлын 2000 оны
11 дүгээр тоогоолын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ПРОКУРОРЫН АЛБАН ТУШААЛЫН САРЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭ

№	Албан тушаал	Албан тушаалын сарын цалин /төгрөгөөр/
1.	Ерөнхий прокурор	93544
2.	Ерөнхий прокурорын орлогч	83490
3.	Ерөнхий прокурорын газрын туслах прокурор	80565
4.	Ерөнхий прокурорын газрын хяналтын прокурор	73879
5.	Нийслэлийн прокурор	80163
6.	Нийслэлийн прокурорын орлогч	73508
7.	Нийслэлийн прокурорын газрын туслах прокурор	68750
8.	Нийслэлийн прокурорын газрын хяналтын прокурор	67500
9.	Дүүргийн ахлах прокурор	70180
10.	Дүүргийн прокурорын газрын хяналтын прокурор	66853
11.	Аймаг, тэзвэрийн прокурор	76835
12.	Аймаг, тэзвэрийн прокурорын орлогч	71088
13.	Аймаг, тэзвэрийн прокурорын газрын туслах прокурор	68750
14.	Аймаг, тэзвэрийн прокурорын газрын хяналтын прокурор	67500
15.	Сум, сум дундын ахлах прокурор	70180
16.	Сум, сум дундын прокурорын газрын хяналтын прокурор	66853

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 1 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 12

Улаанбаатар
хот

Шүүгчийн албан тушаалын цалингийн
хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын шуухийн шүүгчийн албан тушаалын сарын цалингийн хэмжээг 2000 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн хавсралт ёсоор шинэчлэн тогтоосугай.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Шүүгчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай Монгол Улсын Их Хурлын 1999 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн 69 дүгээр тогтоопын 1 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцусгай.

ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

Монгол Улсын Их Хурлын 2000 оны
12 дугаар тоогоозын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ШҮҮХИЙН ШҮҮГЧИЙН АЛБАН ТУШААЛЫН САРЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭ

№	Албан тушаал	Албан тушаалын сарын цалин /төгрөгөөр/
1.	Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгч	96044
2.	Улсын дээд шүүхийн танхимын тэргүүн шүүгч	87725
3.	Улсын дээд шүүхийн шүүгч	83490
4.	Нийслэлийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч	80163
5.	Нийслэлийн шүүхийн шүүгч	73508
6.	Дүүргийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч	70180
7.	Дүүргийн шүүхийн шүүгч	66853
8.	Аймгийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч	76835
9.	Аймгийн шүүхийн шүүгч	71088
10.	Сум, сум дундын шүүхийн Ерөнхий шүүгч	70180
11.	Сум, сум дундын шүүхийн шүүгч	66853

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2000 оны 1 дугаар
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 07

Улаанбаатар
хот

Роберт Скалапиног "Найрамдал"
медалиар шагнах тухай

Монгол Улс, Америкийн Нэгдсэн Улсын
харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэн
бэхжүүлэхэд биечлэн оруулж байгаа хувь нэмрийг
нь үзэлж Америкийн Нэгдсэн Улсын Ази
судлалын нэрт эрдэмтэн Роберт Скалапиног

"Найрамдал" медалиар шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н. БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2000 оны 1 дугаар
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 08

Улаанбаатар
хот

Дүрэм батлах тухай

Зарлиг болгох нь:

1. "Монгол Улсын төрийн шагналын тухай
дүрэм"-ийг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

дүгээр зарлигаар батлагдсан "Монгол Улсын
терийн шагналын тухай дүрэм"-ийг мөрдөхгүй
болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н. БАГАБАНДИ

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 1997 оны 19

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2000 оны 08
дугаар зарлигаар шинэчлэн батлав

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН ШАГНАЛЫН ТУХАЙ ДҮРЭМ

1. Монгол Улсын иргэдийн авьяас билэг,
юуны бүтээлгүй төреөс шалгаруулан үзэлж
Монгол Улсын төрийн шагнал олгож байна.

3. Шинжлэх ухаан, технологийн
бүтээлүүдийг их, дээд сургууль, мэргэжлийн
байгууллагын эрдмийн зөвлөлийн хурлаар
хэлэлцэл, ШУА-ийн холбогдох салбарын Бага
чуулганас: хөгжим, уран барилгын бүтээлүүдийг
урал бүтээлийн зөвлэл холбоодын хамтын
удирдлагын хурлаар хэлэлцэж, Соёл урлагийн их
сургуулийн эрдмийн зөвлөлийн хурлаас: зохиол,

2. Төрийн шагналыг шинжлэх ухаанд
нээлттэй хийсэн, шинэ онцгой технологи буй
боловсон, юуны соблын тоо үзтэй бүтээл
туурвисан хүмүүст хүртээнэ.

яруу найрагчдын бүтээлийг утга зохиолын холбогдох үндэсний төвийн хурлаар хэлэлцж зохиолчдын эвлэлтүүдийн удирдах зөвлөлүүдийн хамтарсан хурлаас тус тус нар дзвшүүлнэ.

Нэр дэвшэн бүтээл нь шат шатны хуралдаанд оролцогсын деревний гурваас доошгүй хувийн саналаар дэмжигдсэн байвал зохино. Саналыг нууцаар хураана.

Саналын хуудас, тооллогын комиссын тогтоолыг шат шатны хуралдааны албан тэмдэглэлд хавсаргана.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч төрийн шагналд нэр дзвшүүлж болно.

1. Төрийн шагналд нэр дэвшэн бүтээлийг энэ дүрмийн хавсралтанд заасан бүрдүүлэвлэл зохих баримт бичгүүдийн хамт тухайн оны 6 дүгээр сарын 20-ны дотор Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тамгын газарт ирүүлнэ. Тамгын газар баримт бичгүүдийг нарийвчлан бүртгэн авч, ажлын хэсгүүдэд хүлээлгэн өгнө.

Тайлбар:

а. Монгол Улсын Ерөнхийлөгч тодорхой бүтээлийн төрийн шагналд нэр дэвшүүлбэл эл дүрмийн дагууд судлан шинжилж шийдвэрлэнэ.

б. Төрийн шагналд хамтын бүтээл нэр дэвших байгаа бол нэр дэвшигчдийн бурзладхүүн уг бүтээлийг туурвижад зохиогчийн эрхэд хүрхэх хэмжээний хувь нэмэр оруулсан 3 хүртэл хүнтэй байвал зохино.

5. Төрийн шагналыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигаар хүртээнэ.

6. Төрийн шагнал хүртээх бүтээлийг судлан шалгаруулах уүднээс Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын дэргэд:

- Төрийн шагналд нэр дэвшэн бүтээлээс сонгон шалгаруулах ажлын хэсэг,

- Сонгон тодруулсан бүтээлд хянан магадлагaa хийх шинжээчийн ажлын хэсгийг жил бүр томилон ажиллуулна.

- 7. Ажлын хэсгүүдийг байгуулахдаа:

а/ ажлын хэсгүүдэд ёмне жилийн бурзладхүүнээс гуравны нэг хүртэл хувийг нь оруулж болно;

б/ төрийн шагнал бүтээл нь нэр дэвшэн хүнийг ажлын хэсгүүдийн бүрэлдэхүүнд оруулахгүй.

8. Ажлын хэсэг тус бүр 15 хүртэл хүнтэй байна.

9. Бүтээлийг сонгон тодруулах ажлын хэсгийг Ерөнхийлөгчийн тамгын газрын даргын захирамжаар тухайн оны 1 дүгээр улиралд багтаан байгуулна.

а/ ажлын хэсэг нь шинжлэх ухаан, технологи, урлаг, утга зохиолын тэргүүлэх

эрдэмтэд, мэргэжилтэн, төрийн шагналтан, нэр хүнд бүхий хумуссээс бүрдэнэ.

б/ сонгон тодруулах ажлын хэсэг төрийн шагналд нэр дэвшэн бүтээлийг Ерөнхийлөгчийн Тамгын газраас хүлээн авч шалгаруулалтанд оруулна.

в/ ажлын хэсэг төрийн шагналд нэр дэвшэн бүтээлд судалгаа хийсан дун, сонгон тодруулсан бүтээлийн тухай танилцуулгыг тухайн оны 6 дугаар сарын 15-ны дотор Ерөнхийлөгчийн тамгын газарт ирүүлнэ.

10. Төрийн шагнал хүртээхээр сонгон тодруулсан бүтээлд хянан магадлагaa хийх шинжээчийн ажлын хэсгийг Ерөнхийлөгчийн захирамжаар томилно. Шинжээчийн ажлын хэсэгт тухайн салбарын тэргүүлэх эрдэмтэн, мэргэжилтнүүдийг оруулна.

а/ шинжээчийн ажлын хэсэг нь сонгон тодруулах ажлын хэсгээс ирүүлсэн бүтээлүүдэд хянан магадлагaa хийж хоёр дахь шатны шалгаруулалтанд оруулан төрийн шагнал олгож болно гэж узсан бүтээлийн тухай үндэслэл, дүгнэлт, саналаа шагнал гардуулах хугацаанаас 14-еес доошгүй хоногийн ёмне Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид өргөн мэдүүлнэ.

б/ Монгол Улсын Ерөнхийлөгч шинжээчийн хэсгийн үндэслэл, саналыг судалж, зөвхөөрөв Монгол Улсын төрийн шагнал хүртээх тухай зарлиг гаргана.

11. Хэсгүүд Ерөнхийлөгчийн захирамжаар баталсан "Монгол Улсын төрийн шагналд нэр дэвшэн бүтээлээс сонгон тодруулсан бүтээлд хянан магадлагaa хийх шинжээчийн ажлын хэсгүүдийн ажилласхурам"-ыг мөрдөнө.

12. Хэсгүүд төрийн шагнал хүртээх бүтээлтэй танилцан шалгаруулахдаа мэргэжлийн байгууллага, хумүүс, олон нийтийн санав болод, бүтээлийн талаар гарсан санал, шүүмжийг сайтар харгалзвал зохино.

13. Төрийн шагналд нэр дэвшиж олон нийтэд зарлагдсан бүтээлийн талаар төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэд саналаа Ерөнхийлөгчийн тамгын газарт ирүүлнэ. Саналыг 9 дүгээр сарын 1-ний дотор бүртгэж авна.

14. Төрийн шагнал хүртээхээр шинжээчийн ажлын хэсгээс санал болгосон бүтээлүүдийн талаар Засгийн газарт Ерөнхийлөгчийн тамгын газраас танилцуулна.

15. Төрийн шагналыг жил бурийн намрын дунд сарын шинийн 17-ны билэг дэмбэрэлт өдөр Монгол Улсын Ерөнхийлөгч ёс төгөлдөр гардуулна.

16. Төрийн шагнал хүртэгчдээ энгэрийн тусгай тэмдэг, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн гарын үсэг бүхий төрийн шагналтын үнэмлэхийг дагалдах мөнгөний хамт олгоно. Шагналыг дагалдах мөнгөний хэмжээ 10 цэн алтны үнэтэй тэнцэн.

17. Монгол Улсын Төрийн шагналыг нэг жилд 5 хүртэл бүтээлд хүртэж болно.

18. Төрийн шагнал хүртээх бүтээлийг сонгон тодруулах болон хянан магадлагаяа хийхээр томилогдсон хүмүүст ажлын хэлс олгоно.

19. Төрийн шагнал хүртсэн бүтээлүүдийн тодорхойлолт, холбогдох бусад баримт бичгийг Ерөнхийлөгчийн тамгын газрын архивт хадгална.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2000 оны 08 дугаар зарлигаар батлагдсан "Монгол Улсын Төрийн шагналын тухай дүрэм"-ийн хавсралт

ТӨРИЙН ШАГНАЛД НЭР ДЭВШСЭН БҮТЭЭЛИЙГ ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР ИРҮҮЛЭХДЭЭ БҮРДҮУЛБЭЛ ЗОХИХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ

1. Материал хургуулэх тухай нэр дэвшигчийн ажилладаг байгууллага, газрын албан тоот,
2. Нэр дэвшигчийн анкет /маяг №1/
3. Нэр дэвшигчийн ажил байдлын тодорхойлолт,
4. Нэр дэвшсэн бүтээл, бүтээлийн тодорхойлолт, товч танилцуулга /оюуны үн цэнэ, шинэлэг санаа, сэдэв ойролцоо бусад бүтээлээс юугаараа давуу, ач холбогдол, практик үр өгөөж, зийн засгийн тооцоо, хамрах хурз, чанар, хүртэц, нелөө гэх мэт/,
5. Нэр дэвшсэн бүтээл гадаад, дотоодод үнэлгэдсэн байдал,
6. Нэр дэвшүүлсэн газрын тогтоол,
7. Бүтээлийг шат шатанд хэлэлцсэн албан тэмдэглэл,
8. Тухайн салбар хариуцсан сайдын зөвлөлийн хуралдаанаас гаргасан санал дүгнэлт,
9. Оюуны өмчийн газрын тодорхойлолт, үнэлэлт,
10. Нэр дэвшигчийн бусад бүтээлийн жагсаалт,
11. Хэрэглэгч, сонирхогч байгууллага, хүмүүсийн санал, шүүмж,
12. Холбогдох бусад баримт бичиг /шинэ бүтээлийн гэрчилгээ, эрдмийн зэрэг, цолны үнэмлэхийн хуулбар гэх мэт/.

ХУУЛЬ ЗҮЙН САЙД, САНГИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

1999 оны 12 дугаар
сарын 14-ний өдөр

Дугаар 264/203

Улаанбаатар хот

ТУШААХ нь:

1. Хууль зүйн сайд, Сангийн сайдын 1997 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн 275/359 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Хөрөнгийн үнэлгээ хийх зөвхөөрөл олгох журам"-ын зарим заалтанд дараах нэмэлт өөрчлөлт оруулсугай.

а/ журмын 5 дахь заалтын "болон хураангуй" гэснийг хасах,

б/ журмын 2 дахь хэсгийн 8 дахь заалтыг "Хууль зүйн сайд, Сангийн сайдын тушаалаар томилогдсон орон тооны бус комисс / цаашид комисс гэх/ нь үнэлгээчийн сонгон шалгаруулалт болон мэргэжлийн атtestатчиллыг шаардлагатай

Журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай

бол жилд нэг удаа тус тус эрхлэн явуулна. Сонгон шалгаруулалт болон мэргэжлийн атtestатчиллыг "Үл хөдлөх хөрөнгийн үнэлгээ" "Тоног төхөөрөмжийн үнэлгээ", "Бизнес үнэлгээ"-ний сургалтад хамрагдгасдаас тус тусын чиглэлээр нь шалгарт авч сонгон шалгаруулалтад тэнцэн хүмүүст комиссын саналыг үндэслэн Хууль зүйн ба Сангийн сайдын гарын үсэг бүхий гэрчилгээ дээрх төрлөөр олгоно. Нэг хүн үнэлгээний энэхүү 3 төрлийн шалгалтад орж болно. Гэрчилгээ авсан этээд үнэлгээний компани байгуулах эрхтэй" гэж өөрчлөх,

в/ журмын 19 дахь заалтыг хасах,

г/ журмын 20 дахь заалтыг "Үл

хөдлөх эд хөрөнгийн бүртгэлийн газар үл хөдлөх хөрөнгө болон тоног төхөөрөмжийн үнэлгээнд. Үнэт цаасны хороо бизнесийн үнэлгээнд тус тус хяналт тавьж энэ талаар гарсан маргааныг шүүх хянан шийдвэрлэнэ" гэж вөрчлөх,

д/ Журмын 21 дэх заалтын "газар" гэсний дараа "болон Үнэт цаасны хороо" гэж нэмэх,

е/ 3 дугаар хэсэгт "Хэт зөвөөтэй үнэлсний улмаас иргэн, хуулийн этгээдэд хохирол учирсан бол хохирлыг үнэлгээ хийсэн, гэрчилгээ олгосон, баталгаанд тооцож гэрзэний гүйцэтгэл хангулсан этгээдийн гэм буруутай байдлыг харгалzan хувь тэнцүүлэн нөхөн телүүлнэ" гэсэн 22, "мэргэжлийн аттестатчилалд тэнцээгүй бол тухайн үнэлгээчин сонгон шалгаруулалтад 1 жилийн дараа дахин орж эрхээ сэргээлгэж болно" гэсэн 23 дахь заалтыг тус тус нэмэх.

2. Үнэлгээчдийг сонгон шалгаруулах

орон тооны бус комиссын бүрэлдэхүүний хавсралтын ёсоор баталсугай.

2. Комиссын ажиллах журмыг 12 дугаар сарын 25-ны өдөрт багтаан боловсруулж Хууль зүйн сайдын тушаалаар батлуулах, 2000 оны 1 дүгээр сард үнэлгээчдэд аттестатчилал явуулахыг комиссын дарга /Г. Пүрэвцэрэн/-д үүрэг болгосугай.

3. Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Хууль зүйн сайд, Сангийн сайдын 1997 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн 275/359 дүгээр тушаалын 2 дахь заалтыг хүчингүй болсонд тохиулжай.

4. Энэ тушаалаар тогтоосон нэмэлт вөрчлөлтийг 1999 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ХУУЛЬ ЗҮЙН САЙД

ДАШ. ГАНБОЛД

САНГИЙН САЙД

Я. ОЧИРСҮХ

Хууль зүйн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан
1999 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдрийн 264/203
дугаар тушаалын хавсралт

ҮНЭЛГЭЭЧДИЙГ СОНГОН ШАЛГАРУУЛАХ ОРОН ТООНЫ БУС КОМИСС

Комиссын дарга: Ул хөдлөх эд хөрөнгийн бүртгэлийн газрын дарга

Хууль зүйн яамны үл хөдлөх эд хөрөнгийн бүртгэлийн газрыг хариуцсан мэргэжилтэн

Комиссын нарийн бичгийн дарга: Ул хөдлөх эд хөрөнгийн хяналтын албаны дарга

Сангийн яамны Бүтцийн вөрчлөлтийн бодлогын хэлтсийн мэргэжилтэн

Гишүүд: Үнэт цаасны хорооны Бүртгэл санхүү, хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн дарга

Терийн өмчийн хорооны жижиг аж ахуйн нэгж, ул хөдлөх хөрөнгийн хувьчлалын албаны дарга

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гаргав.
Хаяг: «Терийн мэдээлэл» эмхтгэлийн зөвлөл

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хэвлэх үйлдвэрт хэвтэв.

Улаанбаатар-12
Терийн ордон

■ 329612
Индекс 14003

■ 329487